

SİVİL TOPLUM ÖRGÜTÜ OLARAK MESLEK ODALARININ ETKİNLİĞİ, ÜYELERİN BEKLENTİLERİ VE ÖRGÜTÜ ALGILAMA DERECELERİ (UŞAK'TA BİR ARAŞTIRMA)

Yrd.Doç.Dr. Çetin BEKTAŞ
Afyon Kocatepe Üniversitesi- Uşak İ.İ.B.F. İşletme Bölümü
cetimbektas@aku.edu.tr

Öğr.Gör. Hüseyin YILMAZ
Afyon Kocatepe Üniversitesi- Sivasslı MYO
hyilmazdoktora@yahoo.com

ÖZET

Sivil Toplum Kuruluşları, bir ülkede sosyal ve ekonomik olarak bir çok görev üstlenirler. Ayrıca, mesleki ve teknik yönden üyeler arasında işbirliği ve yardımlaşmayı sağlarlar. Sivil toplum kuruluşlarının etkinliği arttıkça, resmi kurum ve kuruluşların yükü o oranda azalacaktır. Ülkemizin ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel kalkınmasında sivil toplum örgütlerine önemli görevler düşmektedir. Söz konusu görevlerin yerine getirilebilmesi için de; üyelerin ve yöneticilerin beklenti ve algılarının örtüşmesi gereklidir.

Anahtar Kelimeler: Sivil Toplum Örgütleri, Örgüt Etkinliği

ABSTRACT

Nongovernmental organizations have some mission to improve social and cultural in a country. Also they consist of comprehensions and cooperations between their members. If increase effectiveness of nongovernmental organizations, government official duties will decrease. In our country, to increase social, economics, politics and cultural improvement related to nongovernmental organizations activities. To obtain this duties nongovernmental members and managers expectations and perceptions must be harmonious.

Keywords: Nongovernmental organizations, Organization Effectiveness

Araştırmanın Amacı:

Sivil toplum örgütü olarak, meslek odası ve derneklerin etkinliği, üyelerin beklentileri ve örgütü algılama biçimlerini ortaya koymaktır. Ayrıca, algı ve beklenti arasındaki farkın ortadan kaldırılması için öneriler geliştirmektir.

Araştırmanın Kapsamı:

Sivil toplum örgütü olarak, meslek odalarının etkinliği, üyelerin beklentileri ve örgütü algılama dereceleri (Uşak'ta bir araştırma), işletmelerin büyüklüklerine bağlı bir kısıtlama olmaksızın tüm dericilik işletmelerinde gerçekleştirilmiştir.

Dericilik işletmeleriyle ilgili Uşak'ta 3 sivil toplum örgütü bulunmaktadır. Bunlar; Tabak Esnaf Odası, Uşak Deri Sanayicileri Derneği ve Uşak Ticaret ve Sanayi Odası'dır. Sayılan 3 sivil toplum örgütünün üyelerinin listeleri alınarak araştırma kapsamına dahil edilmişlerdir. Bu kapsamda; araştırma dericilik alanında faaliyet gösteren işletmelerde gerçekleştirilmiştir. Toplam 103 işletmenin, üyesi oldukları mesleki sivil toplum örgütleri şunlardır: Ticaret ve Sanayi Odası 64, Tabak Esnaf Odası 68, Deri Sanayicileri Derneği ise, 26 üyeye sahiptir. Bazı işletmeler birden fazla örgüte üye olduklarından toplam sayı 103' ü aşmaktadır.

Araştırmanın Yöntemi

Araştırma evreni belirlenirken; derinlemesine bir araştırma yapabilmek için tek bir iş kolunun seçimi benimsenmiştir. Bunun için; Uşak Ticaret ve Sanayi Odası'ndan, Tabak Esnaf Odası'ndan ve Uşak Deri Sanayicileri Derneği'nden üyelerinin listeleri alınmıştır. Dernek ve odalardan alınan listeden, ortak isimdekiler belirlenip çıkarıldıktan sonra 126 işletme araştırma kapsamına alınmıştır. 23 işletmenin yöneticileri ya işletme dışında olduklarından ya da bilgi vermeyi istemediklerinden onlarla anket gerçekleştirilemedi. Uşak'ta dericilik sektöründeki işletmelerin % 81.4 üne (103 işletme) ulaşılmıştır. Bu sayının evreni temsil ettiği kabul edilmektedir.

Araştırmadan elde edilen veriler, geliştirilen bir anket formu ile sağlanmıştır. Anket formu geliştirilirken, ön araştırma ve literatür incelenmiştir. Oda ve dernek başkanlarıyla görüşmüştür. Ayrıca, sektör temsilcileriyle de görüşmüştür. Sorular dernek ve oda başkanlarıyla tek tek müzakere edilmiş, sorunların belirlenmesine yönelik sorular detaylandırılmıştır. Anket uygulaması, yüz yüze görüşme şeklinde gerçekleştirilmiştir. Gerekli yerlerde açıklama yaparak, bilgilerin doğru alınması hedeflenmiştir. Genel bilgiler kısmında; işletmenin ünvanı, hukuki şekli, ortaklık durumu, kuruluş tarihi ve ortakların akrabalık durumuna ilişkin bilgiler sorulmaktadır. Meslek odası ve derneklerle ilgili kısımda ise; üye olunan meslek kuruluşları, meslek kuruluşlarından talep edilen faaliyetler, meslek odası tarafından düzenlenen faaliyetlerde yer alma, meslek odalarından beklentiler, düzenlenmesi istenen faaliyetler sorulmaktadır.

Elde edilen veriler SPSS istatistik paket programı yardımıyla değerlendirilmiş ve analiz edilmiştir.

1. GİRİŞ

Sivil toplum kuruluşları; üstlendikleri görev, faaliyet alanı, şekli ve etkisine göre çok farklılıklar göstermektedir. Bazı sivil toplum kuruluşları, resmi kuruluş ve işleyiş modeline daha yakın olurken, bazıları da işletmeye benzemektedirler. Bu çeşitlilik içerisinde sivil toplum kuruluşlarının şu özellikleri ortaya çıkmaktadır: (Salamon ve diğ., 1997:20)

- Aile, toplumsal hareketler veya topluluklar gibi gayri resmi birimlerden farklı olarak örgütlenirler.
- Kamu sektörü dışında yer alan birimler olarak, kurumsal olarak özel statüdedirler.
- Kar amaçlı işletmelerden farklı olarak, herhangi bir kar elde etmek için çaba göstermezler.
- Yasaya uygun şekilde tanımlanmış olan kendi faaliyetlerini ve diğer organizasyonların çalışmalarını kontrol etmek amacıyla donatılmışlardır. Diğer bir deyişle, kendi-kendini yönetirler.
- Hem aracılık hem de yönetim faaliyetlerinde zorlama olmadan çalışmalarını yürütür.

Sivil toplum kuruluşları, bir çok ülkede, devletin rolünün değişmesi, artan refah, demografik ve kültürel değişiklikler ve genişleyen sosyal refah kanunu ile beslenerek ortaya çıkan son otuz yılın bir ürünü olmaktadır. (Benner, 2000:17)

Sivil toplum alanının özellikleri şöyle sıralanabilir: (Güneş, 2003:128)

- Gönüllük ve özel alandan fedakarlık,
- Amaç olarak topluma bir şeyler sunmak ve toplumsal katkıda bulunmak,
- Açık ve belli bir konuda uzmanlaşmış olmak,
- Kamusal bir gereksinimi karşılamak,
- Özel ilgi ve özel gereksinimleri karşılamaya dönük çalışmalar yapmaktır.

2. İŞLETMELERLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER

İşletmelerin sivil toplum kuruluşlarıyla ilişkilerini belirleyebilmek için, öncelikle genel özelliklerini ortaya koyacak bilgilere ihtiyaç duyulmaktadır. Bu kapsamda; İşletmelerin ortaklık durumları, akrabalık durumları, kuruluş tarihleri ve üretim kapasitesini belirlemede gösterge olabilecek kapalı alan bilgileri ele alınıp

değerlendirilmektedir. İşletmelerin sivil toplum kuruluşları bünyesinde örgütlenmeleri ve aktif katılımları, belirli düzeyde kurumsallaşmanın göstergesidir. Bu nedenle işletmelerin genel bilgileri oluşturdukları sivil toplum kuruluşunun etkinliği hakkında altyapı oluşturacaktır. Öncelikle işletmelerin ortaklık durumları tablo 1’de gösterilmektedir.

Tablo 1: İşletmelerin Ortaklık Durumu

<i>İşletmelerin Hukuki Yapıları</i>	<i>Sayı</i>	<i>%</i>	<i>Geçerli %</i>	<i>Toplam %</i>
Tek Kişi İşletmesi	48	46,6	46,6	46,6
Limited Şirket	55	53,4	53,4	100,0
Toplam	103	100,0	100,0	

İşletmeler, tek bir girişimci tarafından oluşturulabildiği gibi, iki veya daha fazla girişimcinin ortaklığıyla da oluşmaktadır. Uşak’daki deri işletmeleri tek şahıs işletmesi ve limited şirket olarak örgütlenmiştir. Bunlar; %46,6’sı tek şahıs ve %53,4’ü limited şirket türünde yapılanmıştır. Diğer şirket türlerinin görülmemesi işletmelerin büyümelerinin sınırlı olmasından kaynaklanmaktadır. Tek şahıs işletmesi kurmak, limited şirket kurmaktan daha basit ve ucuzdur. Limited şirket en az iki ortak ve en az 500 milyon lira sermaye ile ana sözleşme hazırlanarak kurulurken, şahıs işletmesi için ana sözleşme ve sermaye şartı yoktur. Ortaklık türü bir yapılamayı tercih etmeyenlerin limited şirketlerin tasfiyesinin Maliye Bakanlığı incelemesinin sonuçlarını müteakip en az 1 yıl zaman alacağından olabilir ya da ortak iş yapma kültürünün yerleşmemesi sayılabilir. Şahıs işletmelerinde ise zarar olsa dahi yıllık asgari geçim endeksine göre vergi ödenmesi gerekir.

Dünyadaki deri pazarında rekabet güçleri çok zayıflamış durumda olan Türkiye’deki ve özelde Uşak’daki dericilerin ortak iş yapmaya özendirilmesi rekabet avantajını tekrar kazanmaları ve bu avantajı sürdürebilmeleri için en önemli şartlardan birisi olduğu unutulmamalıdır.

A. ORTAKLARIN AKRABALIK DURUMU

Tablo 2: Ortakların Akrabalık Durumu

<i>Ortaklık Durumu</i>	<i>Sayı</i>	<i>%</i>
Yok	17	16,5
Var	38	36,9
Cevapsız	48	46,6
Toplam	103	100,0

Tablo 2’de işletmelerin % 36,9’u akrabalarıyla ortak olduklarını belirtmişlerdir. %16,5’i de ortaklar arasında akrabalık olmadığını belirtmişlerdir. Bu soruya cevap vermeyen işletmelerin de ortakları arasında akrabalık olmadığı sonucu çıkarılabilir.

B.İŞLETMELERİN KURULUŞ TARİHİ

Tablo 3: İşletmelerin Kuruluş Tarihi

	<i>Sayı</i>	<i>%</i>	<i>Geçerli %</i>	<i>Toplam %</i>
1979 ve Öncesi	5	4,9	5,3	5,3
1980 - 1984	13	12,6	13,7	18,9
1985 - 1989	17	16,5	17,9	36,8
1990 - 1994	21	20,4	22,1	58,9
1995 - 1999	25	24,3	26,3	85,3
2000 - 2004	14	13,6	14,7	100,0
Toplam	95	92,2	100,0	
Cevapsız	8	7,8		
Genel Toplam	103	100,0		

İşletmelerin kuruluş tarihlerine göre yaklaşık %95 gibi yüksek bir oranla 25 yaşından küçük olduğu görülmektedir. Yüzyıllardır deri işletmeciliği yapıldığı bilinen Uşak'daki işletmelerin çok genç olması düşündürücüdür. Bu durum aynı zamanda işletmelerin büyük çoğunluğunun kurumsal bir yapıya sahip olmadıklarının da bir göstergesi sayılabilir. Bugün faaliyette bulunan işletmelerin yarıya yakınının 1990-2000 yılları arasında kurulmuş olması bu dönemde pazarda işlerin çok iyi gitmesine paralel görülebilir. 2000'den bu güne son dört yılda kurulan işletme sayısındaki azalma '98'de başlayıp etkisi artarak hissedilen global krizin bu sektöre etkisi şeklinde betimlenebilir.

C. İŞLETMELERİN KAPALI ALANI

Tablo 4: İşletmelerin Kapalı Alanı

<i>M²</i>	<i>Sayı</i>	<i>%</i>	<i>Geçerli %</i>	<i>Toplam %</i>
500 Ve Altı	12	11,7	11,9	11,9
501 - 1000	44	42,7	43,6	55,4
1001 - 1500	22	21,4	21,8	77,2
1501 - 2500	18	17,5	17,8	95,0
2501 Ve Üzeri	5	4,9	5,0	100,0
Toplam	101	98,1	100,0	
Cevapsız	2	1,9		
Genel Toplam	103	100,0		

Deri sektöründeki işletmelerinin kapalı alanlarına yönelik soruya verilen cevaplarda %95'inin 2500 m² den az olduğu anlaşılıyor. Entegre olmayan deri işletmelerinin büyüklüklerini yansıtan bu durum normal görünmektedir.

3. MESLEK KURULUŞLARI İLE İLİŞKİLER

A. ÜYE OLUNAN MESLEK KURULUŞLARI

Tablo 5: Üye Olunan Meslek Kuruluşları

	<i>Ticaret Odası</i>	<i>Tabak Esnaf Odası</i>	<i>Deri Sanayicileri Derneği</i>
Ticaret Odası	64	33	21
Tabak Esnaf Odası	33	68	20
Deri Sanayicileri Derneği	21	20	26

İşletmelerin üyesi oldukları meslek kuruluşları sorusuna yönelik alınan cevaplardan 103 işletmenin 100 tanesi bir meslek kuruluşuna üye, sadece 3 tanesi değil. İşletmelerin bazılarının birden fazla üyelikleri söz konusudur.

B. MESLEK KURULUŞLARINDAN TALEP EDİLEN FAALİYETLER

Tablo 6: Meslek Kuruluşlarından Talep Edilen Faaliyetler

	<i>Sayı</i>	<i>%</i>	<i>Geçerli %</i>	<i>Toplam %</i>
Alım ve Satımda Birlikte Hareket Etme	8	7,8	7,8	66,0
İthalat Prosedürü	2	1,9	1,9	68,0
Eğitici Seminerler	2	1,9	1,9	69,9
Üniversite İle İşbirliği	1	1,0	1,0	70,9
Talepte Bulunmadım	27	26,2	26,2	97,1
Diğer	3	2,9	2,9	100,0
Cevapsız	60	58,3	58,3	58,3
Toplam	103	100,0	100,0	

İşletmelerin %58,3'ü üyesi bulunduğu meslek kuruluşunda hangi faaliyetlerle ilgili talebi olduğu sorusunu cevapsız bırakmışlardır. En fazla talep edilen konu %7,8 ile alım ve satımda birlikte hareket etmektir. Eğitici seminer isteyen işletmelerin oranı ise çok az görülmüştür %1,9.

C. MESLEK ODASI TARAFINDAN DÜZENLENEN FAALİYETLERDE YER ALMA

Tablo 7: Meslek Odası Tarafından Düzenlenen Faaliyetlerde Yer Alma

	<i>Sayı</i>	<i>%</i>
Hiç Yer Almadım	65	63,1
Sosyal Aktiviteler	14	13,6
Eğitim Faaliyetleri	13	12,6
Diğer	1	1,0
Cevapsız	10	9,7
Genel Toplam	103	100,0

Meslek odası tarafından düzenlenen faaliyetlerde yer alma ile ilgili soruya verilen cevaplar da bir önceki tablodaki cevaplarla paralellik göstermektedir. Faaliyetlerde hiç yer almayanların oranı %63,1'dir. Sosyal aktivitelere katılanlar %13,6, eğitim faaliyetlerine katılanlar %12,6 olarak görülmektedir. Cevap vermeyenlerin oranı ise, %9,7 dir. Cevap vermeyenlerin de düzenlenen faaliyetlerde yer almadıkları kabul edilmektedir. Toplamda %72.8 işletmenin oda tarafından düzenlenen etkinliklerde yer almadığı görülmektedir.

D. MESLEK ODALARINDAN BEKLENTİLER

Tablo 8: Meslek Odalarından Beklentiler

	1. Öncelik		2. Öncelik		3. Öncelik	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Bölgesel Fuarlar Düzenlenmesi	39	45,3	15	21,7	10	19,6
Eğitici Seminer, Kurs, Konferans ve Seminer Düzenlenmesi	24	27,9	14	20,3	12	23,5
Gelişmiş Ülkelere Teknik Gezilerin Yapılması	9	10,5	23	33,3	8	15,7
Üniversite- Sanayi İşbirliğinin Geliştirilmesi	9	10,5	14	20,3	17	33,3
Diğer	5	5,8	1	1,4	1	2,0
Mesleki Eğitim Filmleri Gösterilmesi	-	-	2	2,9	3	5,9

Üyesi olunan odadan beklentilerin neler olduğuyla ilgili soruya işletmelerin %45,3'ü bölgesel fuarlar düzenlenmesi, %27,9'u eğitici seminer, kurs, konferans ve panellerin düzenlenmesini öncelik olarak ifade etmişlerdir.

Gelişmiş ülkelere teknik gezi ve üniversite-sanayi işbirliğinin geliştirilmesine yönelik beklentiler de %10,5'lik dilimleri paylaşmaktadırlar.

E. DÜZENLENMESİ İSTENEN EĞİTİCİ SEMİNERLER

Tablo 9: Düzenlenmesi İstenen Eğitici Seminerler

	1.Öncelik		2. Öncelik		3. Öncelik	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Pazar Araştırması ve Pazarlama Teknikleri	38	41,8	21	24,7	11	14,7
Yeni Deri Üretim Teknikleri	25	27,5	32	37,6	10	13,3
Finansman Teknikleri	14	15,4	6	7,1	4	5,3
İhracat ve İthalat Konuları	6	6,6	13	15,3	22	29,3
Mali - Hukuk	5	5,5	1	1,2	3	4,0
Yönetim ve Organizasyon Teknikleri	2	2,2	3	3,5	2	2,7
Yabancı Dil ve Bilgisayar Kursları	1	1,1	3	3,5	2	2,7
Araştırma-Geliştirme	-	-	3	3,5	12	16,0
Teknolojik Gelişmeler	-	-	3	3,5	8	10,7
Diğer	-	-	-	-	1	1,3

Tablo 9'a göre, işletmelerin en fazla %41,8'lik oranla pazar araştırması ve pazarlama teknikleri konusundaki eğitici seminer düzenlenmesini üyesi oldukları odalardan beklediği görülmektedir. İkinci olarak yeni deri üretim teknikleri konusu %27,5 ile yer almaktadır. Finansman teknikleri de %15,4 ile sonraki en fazla tercih edilen seminer konusudur. İşletmelerin ihracat ve ithalat(%6,6), mali hukuk(%5,5), yönetim ve organizasyon teknikleri (%2,2) ve yabancı dil ve bilgisayar kursları(%1,1) konularında da seminer talepleri bulunmaktadır. Oda ve derneklerin bu konulardaki beklentileri karşılamaları gerekmektedir. Bu konuda uzman kişilerden, üniversiteden ya da danışmanlık şirketlerinden yardım alınmalıdır. İşletmelerin hem pazar paylarını büyütmeleri, hem de verimliliklerini artırmaları şu konulardaki eksikliklerini gidermelerine bağlıdır: işletmelerin büyüme yolunda karşılaştıkları sorunlar ve çözüm yolları, fizibilite etüdü, çalışma sermayesi yönetimi, başa baş ve kara geçiş analizleri, finansal analiz, varlık yönetiminin etkinliği, karlılık değerlendirmesi, kaynak maliyeti ve optimal kaynak yapısı, pazarlama yönetimi, pazarlama araştırması ve yeni ürün geliştirme, marka oluşturma ve konumlandırma, müşteri ilişkileri geliştirme, mağaza yönetiminde tanzim ve teşhir, şirket imajı oluşturma, satış geliştirme, tüketici davranışları analizi, yönetimde iletişim geliştirme, toplantı yapma ve yönetme yöntemleri, işletmede çalışma ekiplerinin oluşturulması, çalışanların işletme yönetimine yönelik moral ve tutum araştırmaları, personel yönetimi, işletmede halkla ilişkiler sistemi kurulması ve gelişimi, işletmelerde protokol ve görgü kuralları ISO 9000 ve 2000 Kalite Yönetim Sistemi, iş sağlığı ve iş güvenliği sistemi, iş hukuku ve vergi uyumsuzlukları. Ticari olarak aktif olan işletmeler, yer aldıkları sivil toplum örgütlerinde de aktif olacaklardır.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Uşak'taki deri işletmeleri tek şahıs işletmeleri ve limited şirket türünde yapılanmışlardır. %46,6'sı tek şahıs işletmesi, %53,4'ü limitedtir.

Yüzyıllardır deri işkolunun faaliyette olduğu bilinen Uşak'taki işletmelerin %95'i, 25 yaşın altındadır. Bu durum bu işkolundaki işletmelerin ömrünün kısa olduğunu ayrıca kurumsallaşamadıklarını göstermektedir.

Meslek odalarına işletmelerin üyelikleri % 97 oranındadır. Birden fazla oda ya da derneğe üye olan işletmelerin olduğu da elde edilen sonuçlardandır.

İşletmelerin meslek odalarına üyelikleri yüksek oranda olmasına karşın, oda ve derneklerin faaliyetleri ve etkinlikleri istenilen düzeyde değildir. Meslek odalarından talep edilen faaliyetlere bakıldığında; %58'i cevap vermemiş, %26'sı da herhangi bir faaliyet için talepte bulunmadığını belirtmiştir. %16'lık bir katılımın olduğu görülmektedir. Meslek odalarının daha işlevsel hale getirilmesi için önlemler alınmalıdır.

Odaların, şimdiki ve gelecekteki görevlerini hem üyelerinin hem de toplumun yararına olacak şekilde tanımlayarak görevlerini belirlemeleri, yeniden örgütlenmeleri, vizyon, misyon, amaç ve strateji gibi her kuruluşun temelini oluşturan kavramları benimsemeleri gerekmektedir.

Deri işletmeleri üyesi oldukları sivil toplum kuruluşlarının, bu işletmelerin mevcut durumlarının ne olduğunu bilmeleri ve gelecekle ilgili yönlendirmelerde bulunmaları konusunda daha çok yardımcı olmaları gerekmektedir.

Odaların sivil toplum kuruluşu olarak iş dünyasına ilişkin etkileyici görüş ve fikirler üretebildiği ve bu yönüyle bazen örnek oluşturduğu da bilinmektedir. Dolayısıyla oda yönetiminin ve mensuplarının, etkinliği zaman, maliyet, yönetim tarzı ve kuruluş kültürü ile birleştirerek geliştirmeye çalışmaları hem daha etkili sonuçlar alınmasına hem de kendileri dışındaki sektörlere örnek teşkil edecektir.

Özellikle işletmelerin tek tek yapamayacakları organize faaliyetlerde önderlik etmelerinin ve yol gösterici olmalarının önemi işletmelerin şu anki durumlarına bakınca göz ardı edilemeyecek bir düzeydedir.

Meslek odaları üstlendikleri görev gereği bir takım faaliyetler yürütmektedirler. Ancak arkalarında bekledikleri üye desteğini görememektedirler. Oda ve dernekler, üyelerini müşteri olarak değerlendirip, faaliyetlerini o yönde yoğunlaştırmaları gerekmektedir. Birçok emek ve masrafla kurulan oda ve derneklerin atıl kalmasının önüne geçilmelidir.

Üyeler ağırlıklı olarak, bölgesel fuarların ve eğitici faaliyetlerin düzenlenmesini talep etmektedirler. Meslek odalarının, bir yandan üyelerinin beklentilerini karşılaması, diğer yandan onları geliştirecek eğitimleri vermesi hem üye kalitesini attırarak hem de rutin problemlerin çözümü daha da kolaylaşacaktır.

Öncelikle üyelerin beklentilerinin tam olarak tanımlanması, buna göre olanakların ve personelin görev dağılımının gerçekleştirilerek süreçlerin düzenlenmesi rasyonellik yanında etkinliği de getirecektir. Dolayısıyla üye sorunlarının sınıflandırılarak, kısa-uzun dönemli, rutin-alışılmamış, yüksek maliyetli-düşük maliyetli

şeklinde sıralanarak çözümünü yoluna gidilmesi beklentilerin karşılanması düzeyini arttıracaktır.

Meslek odalarının performansının temelinde topluma kar amacı gütmeyen hizmet verme vizyonu bulunmaktadır. Bu nedenle, genel vizyon çerçevesinde geçmişle geleceklerini birleştirerek, arzu ettikleri geleceği ifade ettikleri kendilerine özgü vizyonlarını belirlemelidirler. Belirlenen vizyonun odaların gerçekleriyle tutarlı olması ve bunun yanında üyeleri de etkilemesi başlıca gereklilikleri oluşturmaktadır.

Meslek odalarının iş gerekleri, iş analizleri ve iş tanımlarını oluşturarak personelini ve üyelerini değerlendirmeye almaları gerekmektedir. Bu doğrultuda, sonuç odaklı olarak, stratejik yönetim ve toplam kalite yönetimi gibi günümüzün yönetim kavram ve araçlarından da yararlanabilmelidirler. Böylelikle, odaların toplumdaki rollerini gerçekçi olarak yerine getirerek sürükleyici bir sektör yaratmaları mümkün olacaktır. Öte yandan, meslek odası yöneticilerinin ve ücretli personelini liderlik, motivasyon, iletişim, takım kurma, yeni teknolojilerin kullanımı gibi alanlarda eğitimden geçirilmeleri ve bunun yanında vizyon, misyon, amaç ve strateji geliştirmeyi öğrenmeleri de önemli bir zorunluluk olmaktadır.

Meslek odaları, üyelerinin emrine verilmiş olan toplum kaynaklarının etkili, verimli ve yüksek kaliteli kullanımından sorumlu olmaktadır. Dolayısıyla üyeler için söz konusu temel kavramları öğretmek bunların önemini kavramalarını sağlayacak eğitim programları düzenlemelidirler. Diğer yandan günümüzün gelişen ve ortaya çıkan yeni kavram ve gelişmelerin de uygulama odaklı olarak üyelere öğretilmesi bir diğer öncelik olmalıdır.

Üyelerinin, odalarının vizyonlarını kavrayarak, karar sürecine sürekli katılım için girişimde bulunmaları sağlanmalıdır. Özellikle, üyelerin karar alma sürecine, yönetime katılma, komitelerde yer alma, takım oluşturma gibi teknik ve yöntemlerle katılmaları hem kuruluşun yararına olacaktır, hem de üyelerin kuruluşla bağlantılarını güçlendirecektir. Meslek odalarının kanunla düzenlenmiş tüzel kişiliğe sahip bulunmaları söz konusu kuruluşların bir takım başarı parametrelerini benimsemelerini engellemektedir. Mevcut oda yöneticilerinin ve mensuplarının bu bilinç içerisinde hareket ederek, kendilerine değişim ve profesyonelleşme talebi geldiğinde geri çevirmeden harekete geçmeleri gerekmektedir.

Sivil toplum kuruluşlarının toplumdaki rollerini odalar aracılığıyla etkin şekilde yerine getirmesi, işletme yöneticilerine de örnek oluşturacaktır. Meslek odalarının, yeni fikirler ve uygulamalarla üyelerinin karşısına çıkması, onları yenilik ve yaratıcılık için yönlendirmesi ve gelişmelerden haberdar etmesi kaynakların daha etkin ve verimli kullanımı için gerekli ortamı ve kültürü de oluşturacaktır. Oda yönetimlerinin, gelecek yönetimi için hazırlık yapmaları, kendileri açısından karşılıklarına çıkan fırsatları değerlendirmeleri ve yeni stratejik düşünce perspektiflerini geliştirmeleri de böylelikle mümkün olacaktır.

KAYNAKLAR

L.M. Salamon ve H.K; Anheier: Defining the Non-profit Sector: A Cross-National Analysis, Manchester University Press, Manchester, 1997.s.

A. Ben-Ner ve B. Gui: The non-profit Sector in the Mixed Economy, University of Michigan Press, Ann Arbor, Michigan.

Güneş, Muharrem, Güneş, Hasan; Türkiye’de Eğitim Politikaları ve Sivil Toplum, Anı Yayınları, Ankara 2003.